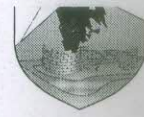

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Komuna e Kaçanikut
Opština Kaçanik
Municipal Kaçanik

01Nr. 104/02-13207/22
Kaçanik, 31.05.2022

Në bazë të nenit 12.2 (d) lidhur me nenin 17. 1 (k) Ligjit Nr. 03/L-040 për Vetëqeverisjen e Lokale (Gazeta Zyrtare Nr. 28/04 Qershor 2008), në funksion të zbatimit të nenit 20 të Ligjit Nr. 03/L-164-për financimin e Programeve të Veçanta të Banimit (Gazeta Zyrtare Nr. 67/29 Mars 2019), të nenit 6.2 të Statutit të Komunës, të Projekt Programit Komunal Trevjeçar të Banimit 2022-2025 me numër të protokollit 01Nr. 104/02-13207/22 të propozuar nga Kryetari i Komunës prej datës 17.05.2022, Kuvendi i Komunës Kaçanik në mbledhjen e vet të mbajtur më 31 Maj 2022, mori këtë:

V E N D I M
PËR APROVIMIN E PROGRAMIT TREVJEÇAR
TË BANIMIT 2022-2025

1. Me këtë Vendim, Aprovohet Programi Trevjeçarë i Banimit i Komunës së Kaçanikut për vitet 2022-2025, i regjistruar me Numër të protokollit 01Nr.104/02-13207/22.
2. Në Programin e përcaktuar si në pikën 1. të këtij Vendimi janë përcaktuar: objektivat, veprimet që duhet të merren, prioritetet, treguesit e suksesit, mjetet e verifikimit, institucioni përgjegjës dhe ai mbështetës, afati kohor dhe burimet e financimit, me qëllim të realizimit të tij.
3. Programit Trevjeçarë i Banimit është hartuar nga Grupi punues i përcaktuar me Vendim të Kryetari ti Komunës, i përmbledhur në gjithsej 24 faqe dhe i njëjti është pjesë përbërëse e këtij Vendimi.
4. Për zbatimin e Programit të përcaktuar si në pikën 1. të këtij Vendimi do të kujdesen: Kryetari i Komunës dhe Drejtoria për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale.
5. Ky Vendim hyn në fuqi sipas nenit 17 të Rregullores (MAPL) Nr.01/2017- për procedurën e hartimit dhe publikimin e akteve të komunës.

Me këtë Vendim njoftohen:

1. Kryetari i Komunës;
2. Drejtoria për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale(përmes kësaj drejtorie njoftohen mekanizmat tjerë relevant);
3. Drejtoria e Urbanizmit, Kadastrit dhe Mbrojtje të Mjedisit;
4. Drejtoria e Ekonomisë, Financave dhe Zhvillimit; dhe
5. Arkivi.

Kryesuesi i Kuvendit
Kemal Murseli

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës
Ministarstvo Životne Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture
Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure

REPUBLIC OF KOSOVO / REPUBLIKA KOSOVA / REPUBLIC OF KOSOVO
MINISTRIA E MJEDISIT, PLANIFIKIMIT HAPËSINOR DHE INFRASTRUKTURËS
MINISTARSTVO ŽIVOTNE SREDINE, PROSTORNOG PLANIRANJA I INFRASTRUKTURE
MINISTRY OF ENVIRONMENT, SPATIAL PLANNING AND INFRASTRUCTURE

Projekti: _____
Niveli: _____
Org. Unit: _____
No. i Planit: _____
No. i Dokumentit: _____
No. i Fajles: _____

Prishtinë / A No. 1

PL
-02-
No. i Prot. 3321-2/22
Data: 24.06.22

HYRËSE - ULAZNA - INTRODUCING
REPUBLIC OF KOSOVO / REPUBLIKA KOSOVA / REPUBLIC OF KOSOVO
QEVERIA E KOSOVËS / VLADA KOSOVA / GOVERNMENT OF KOSOVO

Administrimi i Pushtetit Lokal
Lokalne Vlast / Local Government Administration
Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës
Ministarstvo Životne Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture
Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure

Data: 24.06.2022

Njësia organizatibve: _____
Nr. i Dokumentit: _____
Niveli: _____

-VI- 020-493/5

Për:	Besim Ilazi, Kryetar i Komunës së Kaçanikut Kemal Murseli, Kryesues i Kuvendit të Komunës së Kaçanikut
Kopje:	Elbert Krasniqi, Ministër i MAPL Venera Çerkini, Zëvendësuese e Sekretarit të Përgjithshëm të MAPL Njësia për Administrimin e Dokumenteve në MAPL
Përmbes:	Liburn Aliu, Ministër i MMPHI Servet Spahiu, Zëvendësues i Sekretarit të Përgjithshëm të MMPHI
Nga:	Florije Kika, Drejtore e Departamentit Ligjor
Zyrtarët përgjegjës:	1. Zyrtari konfirmues Sabrije Rama, Udhëheqëse e Divizionit për i vlerësimit ligjor Mbikëqyrjen e Zbatimit të Legjislacionit të 2. Zyrtari hartues i Mbështetjes Ligjore dhe të Bashkëpunimit vlerësimit ligjor Ndërinstitucional në Fushën e Legjislacionit
Lënda:	Vlerësimi i ligjshmërisë së aktit komunal
Lloji i aktit:	Vendimi 01Nr.104/02-13207/22 për aprovimin e programit komunal tre vjeçar të banimit për vitin 2022-2025 të Komunës së Kaçanikut

Inderuari Kryetar, Ilazi,
Inderuari Kryesues, Murseli,

Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës, në pajtim me Rregulloren (QRK) Nr. 06/2021 për ndryshimin dhe plotësimin e rregullores (QRK) Nr.10/2019 për shqyrtimin administrativ të akteve të komunave më datë 08.06.2022, ka pranuar nga MAPL Vendimin 01Nr.104/02-13207/22 për aprovimin e programit komunal tre vjeçar të banimit për vitin 2022-2025 të Komunës së Kaçanikut.

Andaj Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturë, pas shqyrtimit të ligjshmërisë së aktit në fjalë, dhe në pajtim me Nenin 4 të Rregullores (QRK) Nr. 06/2021 për ndryshimin dhe plotësimin e rregullores (QRK) Nr.10/2019 për shqyrtimin administrativ të akteve të komunave, konstatoi:

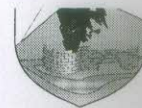
Dokumenti në parim është në rregull por në faqe 5 të dokumentit në pikën 3 „Korniza Ligjore “ ku janë të listuara ligjet në fuqi të korrigjohen dy ligjet e listuara gabimisht të cilat janë të shfuqizuara dhe të inkorporohen dy ligjet në fuqi si vijon:

- Ligjin Nr.04/L-134 për ndërtesat e banimit në bashkëpronësi
- Ligji Nr.08/L-011 për ndryshimin dhe plotësim e Ligjit Nr. 04/L-061 për shitjen e banesave për të cilat ekziston e drejta banesore i plotësuar dhe ndryshuar me Ligjin Nr. 04/L-247.

Andaj bazuar si më lartë Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës, Rekomandon: përmirësimin e këtyre lëshimeve- gabimeve teknike në dokument.

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Komuna e Kaçanikut
Opština Kacanik
Municipal Kacanik

01Nr. 104/02-13207/22
Kaçanik, 31.05.2022

Në bazë të nenit 12.2 (d) lidhur me nenin 17. 1 (k) Ligjit Nr. 03/L-040 për Vetëqeverisjen e Lokale (Gazeta Zyrtare Nr. 28/04 Qershor 2008), në funksion të zbatimit të nenit 20 të Ligjit Nr. 03/L-164-për financimin e Programeve të Veçanta të Banimit (Gazeta Zyrtare Nr. 67/29 Mars 2019), të nenit 6.2 të Statutit të Komunës, të Projekt Programit Komunal Trevjeçar të Banimit 2022-2025 me numër të protokollit 01Nr. 104/02-13207/22 të propozuar nga Kryetari i Komunës prej datës 17.05.2022, Kuvendi i Komunës Kaçanik në mbledhjen e vet të mbajtur më 31 Maj 2022, mori këtë:

V E N D I M
PËR APROVIMIN E PROGRAMIT TREVJEÇAR
TË BANIMIT 2022-2025

1. Me këtë Vendim, Aprovohet Programi Trevjeçarë i Banimit i Komunës së Kaçanikut për vitet 2022-2025, i regjistruar me Numër të protokollit 01Nr.104/02-13207/22.
2. Në Programin e përcaktuar si në pikën 1. të këtij Vendimi janë përcaktuar: objektivat, veprimet që duhet të merren, prioritetet, treguesit e suksesit, mjetet e verifikimit, institucioni përgjegjës dhe ai mbështetës, afati kohor dhe burimet e financimit, me qëllim të realizimit të tij.
3. Programit Trevjeçarë i Banimit është hartuar nga Grupi punues i përcaktuar me Vendim të Kryetari ti Komunës, i përmbledhur në gjithsej 24 faqe dhe i njëjti është pjesë përbërëse e këtij Vendimi.
4. Për zbatimin e Programit të përcaktuar si në pikën 1. të këtij Vendimi do të kujdesen: Kryetari i Komunës dhe Drejtoria për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale.
5. Ky Vendim hyn në fuqi sipas nenit 17 të Rregullores (MAPL) Nr.01/2017- për procedurën e hartimit dhe publikimin e akteve të komunës.

Me këtë Vendim njoftohen:

1. Kryetari i Komunës;
2. Drejtoria për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale(përmes kësaj drejtorie njoftohen mekanizmat tjerë relevant);
3. Drejtoria e Urbanizmit, Kadastrit dhe Mbrojtje të Mjedisit;
4. Drejtoria e Ekonomisë, Financave dhe Zhvillimit; dhe
5. Arkivi.

Kryesuesi i Kuvendit
Kemal Murseli

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA
KOMUNA E KAÇANIKUT
OPŠTINA KAÇANIK

I	Data	17.05.2022	Vendi	KAÇANIK
	Nj. org.		Numri	Shtojcë
	01		104/02-13207	-/-

REPUBLIKA E KOSOVËS

KOMUNA KAÇANIK

Për: Kuvendin e Komunës Kaçanik

Propozues: Kryetari i komunës, Besim Ilazi

Lënda: Programi komunal trevjeçar i banimit 2022-2025

Në bazë të nenit 12 pika "d" si dhe nenit 17.1, pika "k" të Ligjit mbi Vetëqeverisje Lokale nr. 03/L-40, nenit 6 pika l, të Statutit të Komunës së Kaçanikut, në funksion të zbatimit të nenit 20, të Ligjit për financimin e programeve të veçanta të banimit nr. 03/L-164; Kryetari i Komunës i propozon Kuvendit të Komunës së Kaçanikut, që në mbledhjen e vet që do të mbahet më datë _____, të miraton:

PROGRAMIN KOMUNAL TREVJEÇAR TË BANIMIT 2022-2025

KOMUNA E KAÇANIKUT

PROGRAMI KOMUNAL TREVJEÇAR I BANIMIT 2022 - 2025

TABELA E PËRMBAJTJES:

1. Hyrje	
2. Qëllimi	
3. Korniza ligore	
4. Dokumentet tjera relevante	
5. Procesi i hartimit të programit dhe hapat e ndërmarra	
6. Komisioni për hartimin e programit komunal tre vjeçar të banimit	
7. Profili i komunës së Kaçanikut	
8. Gjendja Faktike	
8.1. Pozita gjeografike	
9. Popullësia	
10. Shfrytëzimi i tokës	
11. Mbulueshmëria me plane	
12. Fondi banesor	
13. Kërkesat faktike për përkrahje	
14. Analiza e fakteve	
15. Analiza ekonomike dhe zhvillimi ekonomik në Komunën e Kaçanikut	
15.1. Toka bujqësore	
15.2. Analiza sociale	
16. Karakteristikat demografike	
16.1. Popullësia	
16.2. Vendbanimet	
16.3. Banimi- Fondi banesor	
16.4. Migrimi	
16.5. Papunësia	
17. Ambienti biznesor në Komunën e Kaçanikut	
18. Kategoritë e synuara	
19. Klasifikimi i nevojave sipas urgjencës së trajtimit të tyre	
20. Veprimet kryesore që do të ndërmerren	
21. Justifikimi i veprimeve dhe shpjegimi i rezultateve të pritura	
22. Kohëzgjatja e realizimit të programeve	
23. Korniza e shpenzimeve afatshkurta, afatmesme dhe afatgjate	
24. Korniza buxhetore e Kounës Kaçanikut 2018-2020	
25. Mundësitë e kapaciteteve njerëzore dhe materiale	
26. Mënyra e financimit të programeve komunale tre vjeçare të banimit	
27. Përputhja e programeve me planet zhvillimore të komunës	
28. Instrumentet e mbikqyrjes	
29. Instrumentet e garantimit të realizueshmërisë së programeve	
30. Masat e marra për respektimin e kuadrit ligjor	
31. Përfshirja e publikut në procesin e sigurimit të transparencës	
32. Çështjet tjera	
33. Analiza SWOT	
34. Përfundimi	

1 HYRJE

Banimi është çështje vendimtare për stabilitet social, shëndet dhe zhvillim kualitativ të mirëqenies njerëzore. Banimi si shfrytëzues më i madh i hapësirës ndikon në rrjedhën e zhvillimit të gjithmbarshëm të shoqërisë, njëherit është komponent e rëndësishme e zhvillimit social-ekonomik gjegjësisht standardit jetësor.

Banimi është e drejtë sociale e qytetarëve në shumicën e vendeve të zhvilluara. E drejta në banim gjithnjë e më shumë është prezentë në kuadër të politikave globale dhe në luftë për të drejtat njerëzore, e sanksionuar me konventa ndërkombëtare.

Banimi luan rol kyç në krijimin e vendeve ku njerëzit dëshirojnë të jetojnë - vendet ku dëshirojnë të investojnë për biznes dhe kështu të rrisin mundësitë zhvillimore ekonomike.

Ky dokument do të shërbejë si instrument për të vendosur bazën fillestare për bashkëpunim, ndërlidhje në mes të ekonomisë dhe administratës publike si dhe në disa segmente me pjesëmarrje aktive të qytetarëve.

Ky dokument nuk do të japë zgjidhje të menjëhershme për çështjet kyçe të identifikuara (si mungesa e banimit adekuat, përkeqësimi i banimit ekzistues, urbanizimi i pakontrolluar dhe ndërtimi ilegal) por me punë aktive të të gjithëve do të bëhen ndryshime dhe do të krijohet baza për zgjidhje të qëndrueshme.

2 Qëllimi

Qëllimi i hartimit të Programit komunal tre vjeçar të banimit në komunën e Kaçanikut është adresimi i çështjeve të banimit në territorin e Komunës së Kaçanikut bazuar në politikat qendrore të banimit, nevojat e komunës së Kaçanikut dhe vullnetin politik për realizimin e këtij projekti, duke:

- Identifikuar pasqyrën reale të problemeve në komunën e Kaçanikut, që kanë të bëjnë me çështjen e banimit;
- Zhvilluar politika adekuate përfshirë specifikat lokale, veçoritë gjeografike, demografike dhe institucionale për zbatimin e tyre me qëllim që të mundësohet zgjidhja e nevojave për banim për grupe të caktuara të cilat nuk kanë forcë ekonomike për të siguruar banim me çmime aktuale të tregut;
- Gjetjen e mënyrave të financimit për realizimin e zbatimit të Programit komunal tre vjeçar të banimit;
- Krijuar kushte për banim të përshtatshëm dhe të qëndrueshëm në harmoni me standardet dhe normat e tanishme të banimit.

Në këtë aspekt programi i nënshtrohet zbatimit të metodës së planifikimit strategjik në fushën e banimit duke dhënë përgjigje:

- ***Ku jemi?***, Që i referohet analizës së gjendjes ekzistuese;
- ***Ku do të shkojmë?*** Synimet, objektivat;
- ***Si të arrijmë atje?*** Idetë, veprimet, projektet etj.
- ***Si të bindemi se kemi mbërri?*** Monitorimi dhe vlerësimi.

Dokumenti është përgatitur në përputhje me Udhëzuesin për hartimin e programeve komunale tre vjeçare të banimit bazuar në Ligjin Nr. 03/L-164, “Për financimin e programeve të veçanta të banimit” dhe është hartuar nga grupi punues komunal në konsultim me zyrtarët e MMPH’së. Programi tenton të përshkruaj rrjedhën logjike të banimit që nga themelimi i qytetit, gjendjen ekzistuese dhe projeksionet e zhvillimit të banimit në vitet në vijim.

3 Korniza ligjore

- Ligji Nr.03/L-164, Për financimin e programeve të veçanta të banimit,
- Udhëzimi Administrativ- Për Përmbajtjen e kontratës për banesën me qira joprofitabile,
- Udhëzimi Administrativ- Për përmbajtjen e bonusit të banimit,
- Udhëzimi Administrativ- Për procedurat e përfitimit nga programet e veçanta të banimit,
- Udhëzimi Administrativ- Për normat e banimit për programet e veçanta të banimit,
- Udhëzimi Administrativ- Për procedurat e shpalljes të programeve të veçanta të banimit,
- Udhëzimi Administrativ- Për përcaktimin e radhës së përparësisë për kategoritë e familjeve që mund të përfitojnë nga programet e veçanta të banimit,
- Ligji Nr.04/L-134 për ndërtesat e banimit në bashkëpronësi,
 - Ligji Nr. 03/L-040, për Vetëqeverisjen Lokale,
 - Ligji Nr.08/L-011 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr. 04/L-061 Për shitjen e banesave për të cilat ekziston e drejta banesore ,i plotësuar dhe ndryshuar me Ligjin Nr.04/L-247,
- Ligji Nr.05/L-031, Për procedurën e përgjithshme administrative.

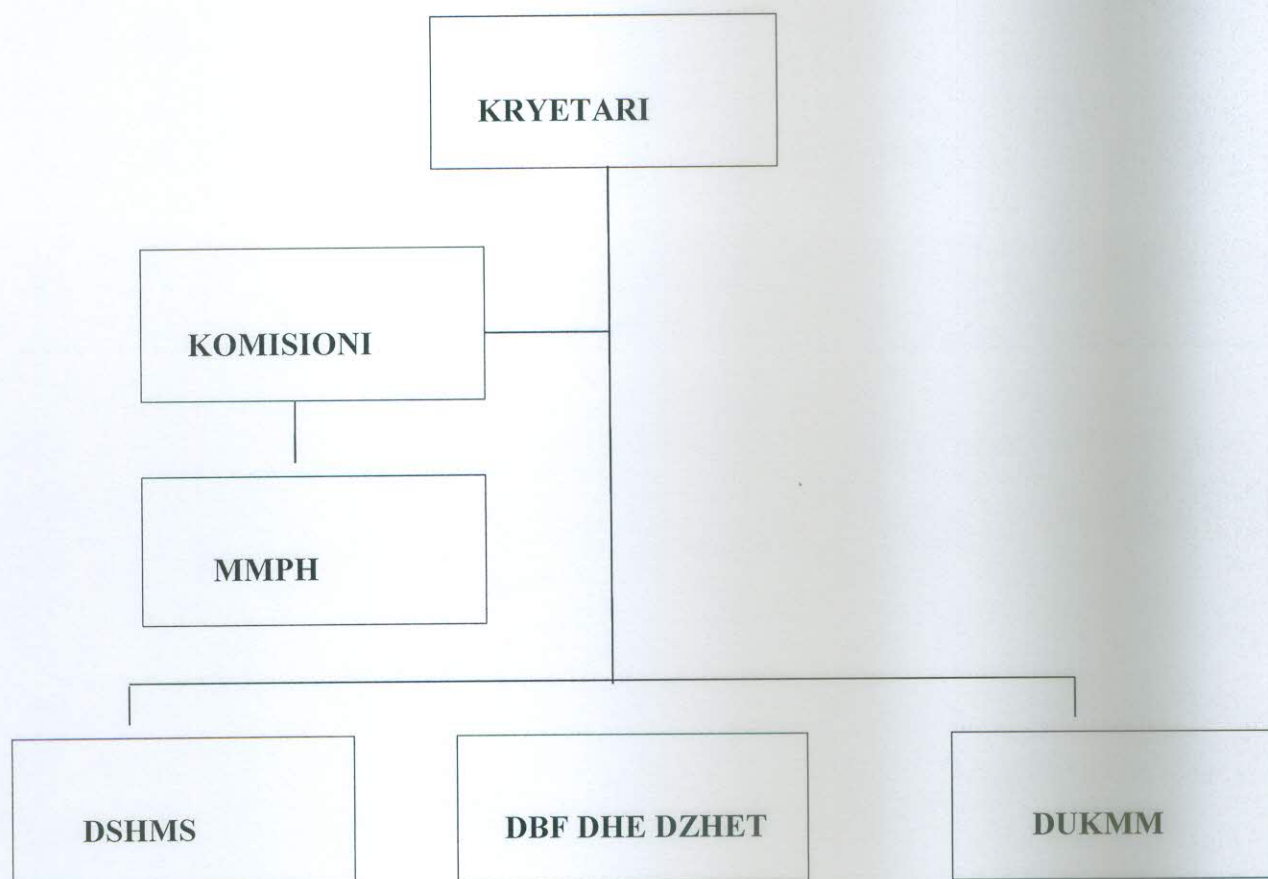
4. Dokumentet tjera relevante

- Statuti i Komunës Kaçanik,
- Plani Zhvillimor Komunal dhe Plani Zhvillimor Urban (2010-2020),

Në hartimin e këtij Drafti ndihmë në ofrimin e të dhënave, kanë dhënë edhe;

1. Zyra e punësimit në Kaçanik;
2. Zyra e tatimit në pronë në Komunën e Kaçanikut;
3. Qendra për punë sociale në Kaçanik;
4. Zyra komunale për komunitete dhe kthim.

5. Procesi i hartimit të programit dhe hapat e ndërmarra

Diagrami i hierarkisë në proces të hartimit të Planit komunal tre vjeçar të banimit.

6. Komisioni për hartimin e programit komunal tre vjeçar të banimit

	Emri dhe Mbiemri	Drejtoria	Përgjegjësia në Komision
	Fadil Guri	Zyra për kthim dhe komunitete	Kryesues
	Eljesa Begunca	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Anëtar
	Visar Mulaku	Drejtoria e Urbanizmit, Kadastrit dhe Mbrojtjes së Mjedisit	Anëtar
	Hajredin Shehu	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Anëtar
	Avdi Vërbani	Drejtoria e Shëndetësisë dhe Mirëqenies Sociale	Anëtar

- Vendimi 01 Nr.104-02-8156-22 i Kryetarit të Komunës së Kaçanik i datës 22.03.2022 për hartimin e Programit komunal tre vjeçar të banimit të komunës së Kaçanikut për periudhën 2022-2025;

- Sigurimin e të dhënave nga fushat përkatëse të komunës (Enti i Statistikave, Drejtoria e Arsimit, Qendra për Punë Sociale, Qendra për Punësim);
- Identifikimi i grupeve të synuara;
- Kategorizimi i grupeve dhe klasifikimi i kërkesave për përcaktimin e radhës së përparësisë (UA Nr.21/2010) për gjendjen faktike të çështjes së banimit;
- Struktura e Buxhetit Komunal të Kaçanikut;
- Përgatitja e dokumentit;
- Bërja publike e PTB (Programit Trevjeçar të Banimit) – Informimi;
- Procedurat e miratimit të dokumentit;
- Aprovimi nga Kuvendi i Komunës;
- Dërgimi i Planit komunal trevjeçar të banimit në MMPH.

7. Profili i Komunës së Kaçanikut

Kaçaniku me rrethinë është vendbanim i banuar nga kohët e lashta. Këtë e dokumentojnë shumë burime arkeologjike. Gjurmët më të zakonshme janë themelet e kalave, varrezave dhe materiale, gjetje të ndryshme arkeologjike nëpër territorin e komunës si dhe emërtimet e ndryshme të cilat gjenden në shumë lokalitete të komunës tonë.

Kjo hapësirë në kohën e ilirëve ishte pjesë e Dardanisë. Në vitin 395 kjo trevë bie nën sundimin e perandorisë Bizantine që zgjati deri kah mesi shek. IX. Emri i Kaçanikut është i vjetër dhe në defterët osman haset si “Kaçanikllër”, domethënia tij në literaturën shqipe sqarohet si vend me kaça.

Sipas defterëve osman në periudhën 1873-1912, Kaçaniku emërtohej me emrin „Orhanie”.

Kah fundi i shek XII sllavët depërtuan në këto pjesë, ndërsa Stefan Dushani pushtoi Maqedoninë, Shqipërinë dhe Thesalinë, ndërsa rezidencë e bëri Prizrenin. Nga kjo kohë fillon ndërrimi i toponimeve dhe përvetësimi i kishave katolike shqiptare. Në shek. e XIV turqit osmanë ia mësynë Ballkanit, mendohet se Kaçaniku u pushtua diku kah viti 1392 dhe sipas defterëve turq ishte si nahi e Vilajetit të Shkupit. Kaçaniku si qendër administrative – qytezë, daton që nga fundi i shekullit XVI, i cili deri në vitin 1891 ishte nahije e Sanxhakut të Shkupit, në Vilajetin e Kosovës. Themelues i parë i kësaj qyteze është Koxha Sinan Pasha i cili ndërtoi xhaminë e cila edhe sot ekziston, një kuzhinë publike (imaret), një shkollë në afërsi të xhamisë, dy hane, një hamam, kalanë dhe disa mullinj në lumin Lepenc. Kalaja që ekziston edhe tani është ndërtuar gjatë shekujve XIV-XVI. Gjatë sundimit turk, në vitin 1689 njihet lufta austro-turke. Austriakët pushtuan Nishin, pastaj Prishtinën dhe trevën tonë. Në Lëvizjen Kombëtare Shqiptare që kishte filluar në fillim të shek XIX kishte marrë pjesë edhe popullata e kësaj ane. Ndërsa nga shpërngulja e dhunshme e vitit 1878 nga Sanxhaku i Nishit, një pjesë e vogël e muhaxhirëve ishte e vendosur edhe në këtë trevë.

Në vitin 1879 ndërtohet hekurudha Prishtinë–Shkup, që në këtë qytet solli zhvillimin e tregtisë. Aspiratat për pavarësi u përcollën me kryengritje, ndërsa Kuvendi i mbajtur në Ferizaj me 20 korrik 1908 u përkrah pa rezervë nga popullata e kësaj ane.

Është e njohur beteja e Kaçanikut me 1910 e udhëhequr nga patrioti Idriz Seferi. Pasi e pushtuan grykën ata morën pjesë edhe në çlirimin e Shkupit.

Pas dobësimit dhe përfundimisht tërheqjes së pushtetit osman më 1912, këto treva i okupoj Serbia dhe Mali i Zi. Okupimi i ri u përcjell me shume vrasje djegie të vendbanimeve dhe shpërngulje të popullatës. Që nga kjo kohë shumë shqiptarë nga kjo anë morën rrugën e emigrimit për në Turqi për mos tu kthyer më kurrë në vatrat e tyre.

Gjatë Luftës së I-rë botërore kjo trevë ishte nën okupimin bullgar të cilët poashtu djegën fshatra, vranë popullatë vendase e deri te internimet.

Në vitin 1918 u bë ripushtimi serb i cili më vonë filloi me konfiskimin e tokave shqiptare duke iu

dhënë kolonëve serb të cilët i kishte sjellë për ndërrimin e strukturës etnike.

Rezistenca shqiptare ishte e manifestuar me lëvizjen kaçake (ka ekzistuar edhe me herët) e cila i kishte përfshi edhe këtë trevë.

Gjatë luftës së II-të botërore territori i Kosovës u nda në tri pjesë, ndërsa hapësira e Kaçanikut u vu nën administrimin bullgar.

Në vitin 1941 është ndërtuar hekurudha me binarë të ngushtë për transportin e xehes së kromit Kaçanik-Vorboshticë.

Me mbarimin e luftës njësitë partizane kishin marrë fushata të ashpra të dhunës. Ndërsa në gjoja mobilizimin e popullatës ata i drejtuan drejt masakrës së Tivarit, ku kishte edhe qytetarë të Kaçanikut me rrethinë. Në kanalën e Trogirit ranë 29 martirë nga kjo anë.

Gjatë periudhës 1943-1963, për shkak të aktiviteteve që nuk ishin në frymën e PKJ-së, janë gjykuar 26 e disa prej tyre edhe me pushkatim (rreth 33 vetë).

Nuk ka munguar dhuna shtetërore as në periudhën e Rankoviqit dhe në demonstratat e vitit 1981 e 1989.

Pas suprimimit të autonomisë së Kosovës me 28 mars 1989, shqiptarët u organizuan dhe me 2 korrik 1990 shpallën Deklaratën kushtetuese për pavarësinë e Kosovës.

Me 7 shtator 1990, Kuvendi i Kosovës në Kaçanik miratoi Kushtetutën e Kosovës e njohur si „Kushtetuta e Kaçanikut”.

Në luftën kundër okupatorit në këto anë, ishin formuar celulatat e para të UÇK-së të cilat më vonë u zgjeruan. Edhe në këtë komunë u zhvilluan shumë beteja të UÇK-së.

Gjatë kësaj periudhe dhe gjatë periudhës së bombardimeve të NATO-s popullata ka pësuar mjaft humbje si njerëzore ashtu edhe materiale. Kjo anë për shkak të pozitës strategjike ka pasur edhe koncentrim më të madh të forcave serbe.

Popullata e kësaj komune është shpërngulur në shumë vendbanime të Maqedonisë dhe në Turqi ndërsa në periudhën e 1990-1999 edhe nëpër Evropë.

Nëpër Kaçanik kalojnë dy lumenjë, Lepenci dhe lumi Nerodime, që me bashkimin e tyre në të dalë nga qyteti në pjesën jugore, kalojnë tok grykën piktoreske të Kaçanikut me tërësi të veçanta mezo-reliefë të Kosovës, nga buzët e të cilëve ngrihen malet e rrëpishme që u përkasin masiveve të Sharrit dhe Rodopeve.

Kaçaniku kryesisht është vend industrial, mirëpo ekzistojnë kushte të volitshme për zhvillimin e blegtorisë, bletarisë, pemëtarisë, zejtarisë e në veçanti kushte të mira për zhvillimin e turizmit dimëror-sportiv, veror, malor dhe transit.

Nëpër Kaçanik kalojnë magjistratja Prishtinë – Shkup dhe hekurudha Fushë Kosovë – Selanik, e ndërtuar në vitin 1879, Autostrada e kombit “Arbër Xhaferi” (e cila është në ndërtim e sipër), ndërsa fakti tjetër se komuna e ka edhe vendkalimin kufitar në Gllloboçicë, e bënë Kaçanikun vend të rëndësishëm dhe strategjik në rrafshin ekonomik, turistik, të bashkëpunimit ndërkufitar etj.

8 Gjendja faktike

8.1 Pozita gjeografike:

Komuna e Kaçanikut shtrihet në pjesën jugore të Kosovës.

Kufizohet me komunat Ferizaj në veri, Viti në veri-lindje, Shtërpçen në veri-perëndim, Hanin e Elezit në jug, Republikën e Maqedonisë në jug-lindje dhe jug-perëndim.

Gjatësia e vijës totale kufitare është 101.41 km.

Komuna e Kaçanikut ka sipërfaqe prej 211.40 km².

Komuna e Kaçanikut shtrihet rreth koordinatave gjeografike 42°14'48" dhe 21°15'19".

Nën administrimin e Komunës Kaçanikut janë 30 fshatra me një qendër administrative d.m.th janë 31

vendbanime.

Krejt këto janë të ndara në 29 Zona kadastrale.

Komuna e Kaçanikut sipas regjistrimit të fundit në vitin 2011 ka 33409 banorë.

Komuna e Kaçanikut sipërmenduar			
Nr. i popullsisë			33409 banorë
Zonat rurale			10393 banorë
Zonat urbane			23016 banorë
Nr. i fshatrave/nr i lagjeve			30 fshatra dhe 1 zonë urbane
Banimi individual	Nr. objekteve para 1999		5250 objekte 9725 objekte
	Nr. objekteve pas 1999		
	Etazhiteti mesatar		P+1, para 1999 P+2, pas 1999
Banimi kolektiv	Para 1999	Nr. objekteve	13 objekte 168
		Nj. banimi	
	Pas 1999	Nr. objekteve	22 objekte 671 nr. i banesave
		Etazhiteti mesatar	P +5
Statusi pronësor (banim kolektiv) para 1999	Privat (nj. banimi)		13 168 nj. banimi
	Shoqëror (nj. banimi)		-//-
Numri i kërkesave për zgjidhjen e çështjes së banimit			120
Lokacionet (sipërfaqja e tokës) për programet e veçanta të banimit			Kaçanik i Vjetër
Nr. i objekteve/nj. banimi e ndërtuara nga Komuna, Qeveria dhe Donatorët			1
Nr. i objekteve/nj. banimi me qira nga dhe vlera mes. e qirasë			/
Nr. i objekteve/nj. banimi të disponueshëm për qira të ulëta të tregut			/
Nr. i objekteve/nj. banimi në pronësi të Komunës që mund të adaptohen			/
Qendrat e përkohshme kolektive (QPK)	Numri i QPK		
	Vendndodhja /emërtimi		1. Objekti i ish senatoriumit
	Nr. i familjeve		1. 4 familje
	Nr. i banorëve		1. 15 banorë

--	--	--

9. Popullsia

Dendësia	158.03 banorë/km ²
Mosha (kryesisht % e moshës së re)	0-9 vite 6181, 10-19 vite 6795, 20-29 v. 5822, 30-39 v. 5121, 40-49 v. 4002, 50-59 v. 2651, 60-69 v. 1723, 70-79 v. 845, 80 + v. 269,
Familja mesatare	Zona urbane 5.7 Zona rurale 6.2
Nataliteti	Nuk kemi të dhëna zyrtare
Migrimi	17.80 % sipas PZHK

10. Shfrytëzimi i tokës

Sipërfaqja e tokës ndërtimore	182.20 ha (sipas PZHU)
Sipërfaqja e planifikuar - tokë bujqësore	7462.70 ha
Sipërfaqja e tokës në komesacion	-//-
Sipërfaqja totale e banimit (e ndërtuar)	843.30 ha
Sipërfaqja e banimit të planifikuar	843.30 ha
Individual	841.65 ha
Kolektiv	1.65a

11. Mbulueshmëria me plane

Sipërfaqja e përgjithshme e komunës e përfshirë në PZHK	211.40 km ²
PZHU	182.20 ha
Mbulueshmëria me Plane Rregulluese	80.68 ha ,
Nr. i vendbanimeve joformale në komunë	6 lokacione sipas PZHK

12. Fondi banesor

Nr. i objekteve të banimit	5250 objekte (para 1999) 7844 objekte (pas 1999)
Nr. i banesave në pronësi komunale (në kuadër të objekteve kolektive)	Nuk ka
Me Partneritetin Publik Privat	Nuk ka
Qendra për banim social	1 objekt në ndërtim me 24 banesa,
QPK (Qendra të përkohshme kolektive)	1. Objekti i ish Senatoriumit

13. Kërkesat faktike për përkrahje

Komisioni ka konstatuar se në komunë aktualisht janë të deponuara 120 kërkesa nga persona të ndryshëm dhe nga pjesëtarët e shoqatave të dala nga lufta. Mirëpo kjo shifër nuk reflekton në tërësi nevojat për banim të veçantë në komunë.

13. Kërkesat faktike për përkrahje		
	Me asistencë sociale	90 kërkesa të tanishme
	Kategoritë e dala nga lufta 1	12 kërkesa
	Të kthyerit	6 kërkesa
	Të riatdhesuarit	5 kërkesa
	Të moshuarit	5
	Të rinjtë	n/a
	Të punësuarit nga buxheti shtetëror	2 kërkesa
	Minoritetet	nuk ka
	Tregu i banimit	i pa organizuar
	Shitja e banesave në treg	350 - 420 € m ²
	Të dhëna me qira	n/a
	Me qira në kushte të caktuara	Nuk ka
	Pa qira	Nuk ka

14. Analiza e fakteve

Në komunën e Kaçanikut investimet në sektorin e banimit kanë filluar menjëherë pas çlirimit gjegjësisht pas konstituimit të organeve komunale.

Investimet përfshinin ndërtimin e infrastrukturës dhe krijimin e kushteve më të mira për jetë.

Këto investime mund ti klasifikojmë në dy faza:

Faza e parë - kishte të bënte me fazë emergjente për përmirësimin e kushteve elementare për banorët e saj të cilëve u ishte shkatërruar ekonomia familjare, dhe

Faza e dytë - përfshin periudhën e investimeve kapitale ose krijimin e kushteve më të mira për jetë me një infrastrukturë më të zhvilluar dhe përpjekjen për zhvillimin e ekonomisë për qytetarët e komunës sonë.

Falë ndihmës së organizatave bëmirëse ndërkombëtare, CARE, MPDL, CARITAS, CDI, CDF, CAP ANAMUR-i gjerman, etj. pas luftës është bërë rindërtimi i një numri të madh të objekteve të banimit individual të shkatërruara e të dëmtuara nga lufta.

Pas luftës, ishte procesi i kthimit të refugjatëve në njërin anë dhe migrimi i një pjese të popullatës nga

viset malore të komunës në zonën urbane dhe disa pjesë rurale të komunës.

Komuna e Kaçanikut brenda mundësive të saja buxhetore ka ndihmuar në disa raste me mjete financiare disa persona me kushte të vështira materiale për ndërtim të objekteve të banimit individual. Në disa raste disa persona janë ndihmuar edhe me material ndërtimor.

Të tilla raste nuk janë të shumta për shkak të buxhetit të vogël të komunës.

Në vitin 2017 në Kaçanik të Vjetër është filluar me ndërtimin e një objekti kolektiv të banimit social për persona që nuk kanë mundësi për zgjidhje vetanake të çështjes së banimit.

15 Analiza ekonomike dhe zhvillimi ekonomik në Kaçanik

15.1 Toka bujqësore

Bazuar në konfiguracionin që ka komuna jonë, kushteve klimatike që mbizotërojnë dhe strukturën e popullsisë, shihet se ka një potencial për zhvillim të bujqësisë si një degë e rëndësishme për zhvillim ekonomik. Pjesën më të madhe të sipërfaqes e mbulojnë pyjet me 58,92%, ndërsa 41,08% e sipërfaqes është ara, kopshte, livadhe dhe djerrina, nga e cila 35,7% është tokë e punueshme.

Struktura e përgjithshme e tokës në Komunën e Kaçanikut.

Struktura e tokës	Sipërfaqja në ha
Pyje	12449.09.84
Ara	3086.85.88
Kopshte	01.58.73
Pemishte	115.90.30
Vreshta	02.78.33
Livadhe	2008.25.29
Kullosë	2367.53.41
Tokë jo pjellore	1094.63.07
Totali	211.266.485

Nga tabela kuptohet se Kaçaniku ka fond të konsiderueshëm të tokës bujqësore dhe të pyjeve të cilat paraqesin potencial të rëndësishëm ekonomik të kësaj komune.

Degët e bujqësisë të cilat zhvillohen në komunën e Kaçanikut janë pentaria, bletaria, blegtoria lavërtaria (mbjellja e drithërave, perimeve). Shënimet e lartëcekura janë nga aero inqizimi i vitit 1958.

15.2 Analiza sociale

Në komunën e Kaçanikut raste sociale të përfshira në skemën e asistencës sociale janë afërsisht 800 familje, me afërsisht 3200 banorë. Një numër i konsiderueshëm i tyre jetojnë në kushte jo të mira të banimit dhe kanë nevojë për përmirësimin e tyre, ndërsa një pjesë tjetër që kanë paraqitë edhe kërkesë nuk plotësojnë as kushtet minimale për banim. Me gjendje edhe më të rëndë socio ekonomike, gjenden familjet të cilat për shkak të mos përmbushjes së ndonjë kriteri të ligjit për skemën sociale, janë përjashtuar nga skema e asistencës sociale edhe pse gjendja e tyre ekonomike është shumë e rëndë.

Disa prej familjeve përfituese të skemës sociale, kanë edhe anëtarë të familjes me aftësi të kufizuara për çka edhe ballafaqohen me mungesë të një mirëqenie materiale duke pas edhe probleme shëndetësore.

Jo më pak është edhe numri i kategorive në vijim: Fëmijët pa përkujdesje prindërore, të strehuar të të

afërmit, nënat kryefamiljare, të moshuarit pa përkujdesje, familjet strehuese të fëmijëve etj. Gjendjen e rëndë sociale në Komunën e Kaçanikut e ka rënduar privatizimi i fabrikës së gëlqeres, “Neë Lepenci”, fabrikës së betoneve poroze “Sillkapor”, privatizimi i NT “SHARR –Tregtia”, e disa organizata tjera punuese, ku krejt nga këto janë mbet pa punë mbi 700 punëtorë. Nevojat për banim janë më tepër se sa numri rasteve sociale, ngase edhe shumë familje të cilët kanë ndonjë anëtar të punësuar, janë në pamundësi që të ndërtojnë shtëpi apo të blejnë banesë dhe kanë nevojë për një mundësi më të përballueshme të sigurimit të banesës me një qera të përballueshme.

Të punësuarit në sektorin publik:

Administrata komunale	Nëpunës civil	Stafi politik	Shërbimet teknike	Pylltarët
Numri i të punësuarve	91	17	13	8

Arsimi	Stafi mësimor dhe ai teknik
Numri i të punësuarve	467+63

Shëndetësia	Stafi shëndetësor dhe ai teknik
Numri i të punësuarve	99

Stacioni i autobusëve -	7 të punësuar;
KRUK “Bifurkacioni”-	30 të punësuar;
KRM “ Pastërtia ”-	37 të punësuar;
Njësia e zjarrfikësve -	18 të punësuar;
Shërbimi policor i Kosovës -	67 pjesëtar;
Gjykata Themelore Ferizaj - Njësia në Kaçanik –	27 zyrtarë.

Në sektorin privat kryesisht të punësuarit janë në fabrikën “KIVO”, “X-FORT”, në marketet tregëtare dhe lokalet hoteliere, punëtoritë e ndryshme zejtare pa përjashtuar edhe sektorin e ndërtimit. Të dhëna të sakta mbi numrin e të punësuarve në këtë sektor nuk kemi.

16 Karakteristika demografike

16.1 Popullsia

Kaçaniku ka 33409 banorë.

Zonat rurale kanë 23016 banorë ndërsa zona urbane 10393 banorë.

Kaçaniku ka sipërfaqe prej 211.40 km².

Ka 30 fshatra dhe 1 qendër urbane.

Dendësinë e banimit 158.03 banorë/km².

16.2. Vendbanimet

Komuna ka 30 fshatra me një shpërndarje jo të balancuar të vendbanimeve.

Komuna e Kaçanikut ka mikropozitë relativisht të mirë gjeografike ngase ka lidhje të mira dhe funksionale me qendrat përreth. Ndodhet afër kryeqendrës-Prishtinës, në largësi 58 km, nga Ferizaji 21 km, nga Gjilani 45 km dhe me Shkupin e ndan distanca 30 km.

Pozita e qendrës komunale ndaj vendbanimeve të komunës është pjesërisht e mirë ngase ndodhet pothuajse në qendër të sipërfaqes dhe nuk i ndajnë distanca të largëta.

Relievi i shprehur malor ndikon në shtrirjen e rrugëve dhe vështirëson lidhjen e vendbanimeve me qendrën komunale.

Fshatrat Kërbliq, Drenogllavë, Nikoc, nuk kanë lidhje të mira me qendrën komunale.

Për shkak të lidhjeve komunikative disa fshatra shërbimet e tyre i përmbushin në qendrat përreth që janë më afër, ndërsa me qendrën komunale komunikojnë vetëm për çështje administrative.

Komuna e Kaçanikut ka makropozitë të volitshme gjeografike. Nëpër këtë territor kalonin rrugë të vjetra. Këtu edhe tani kalon rruga nacionale Prishtinë-Shkup që shtrihet edhe në vet qytetin e Kaçanikut. Përmes këtij korridori lidhet kah juglindja me Maqedoninë dhe më tutje me rrugët ndërkombëtare si nga jugu, veriu, e njashtu edhe me lindjen. Kjo vijë komunikative ka rëndësi në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar. Përmes saj hynë pjesa më e madhe e mallrave në Kosovë. Kah veriu përmes rrugës nacionale lidhet me korridoret tjera që shkojnë në drejtim të Adriatikut dhe veriperëndimit.

Lidhje tjetër që funksionon është ajo Gllaboçicë-Tetovë që e lidhë komunën tonë e me këtë edhe këtë pjesë të Kosovës me Pollogun në Maqedoni dhe me Maqedoninë perëndimore. Njëkohësisht këtu është edhe kalimi kufitar me këtë republikë që kalojnë mallra dhe njerëz.

Në vitin 1879 u ndërtua hekurudha që kalon përmes qytetit të Kaçanikut. Këtu kalon vija ndërkombëtare hekurudhore Athinë-Shkup-Fushë Kosovë-Beograd-Zagreb-Lubjanë-Minhen.

Deceniet e fundit komunikacioni hekurudhor ka ngec për shkak të konflikteve dhe është humb kjo vijë e rëndësishme.

Kushtet natyrore përkatësisht lugina e lumit Lepenc ka ndikuar që kjo komunë të ketë lidhje të mira që e avancojnë pozitën e saj gjeografike.

Territori i komunës dhe emërtimet e fshatrave apo vendbanimeve janë të përcaktuar me Ligjin për Kufijtë Administrativë të Komunave.

Komuna e Kaçanikut është e përbërë prej këtyre fshatrave:

Soponicë, Duraj Gabrricë, Elezaj, Nikaj, Nikoc, Gajre, Gjurgjedell, Biçec, Gërlica e Epërme, Kovaçec, Doganaj, Bob, Runjevë, Gllaboçicë, Begracë, Vatë - Dubravë, Rekë, Llanishtë, Kotlinë, Bajnicë, Korbliq, Semajë, Drenogllavë, Strazha, Sllatinë, Stagovë, Kaçanik i Vjetër, Ivajë, Koxhaj dhe qyteti i Kaçanikut.

- **Vendbanimet joformale** janë të integruara në PZHK dhe PZHU.

16.3. Banimi – Fondi banesor

Numri i përgjithshëm i ekonomive familjare në komunën e Kaçanikut, për momentin është rreth 7844, ndërsa numri objekteve kolektive të banimit është 28. Kyçe në kanalizim kanë 94.54% të ekonomive familjare ndërsa në rrjet të ujësjellësit janë të kyçur 95.6% e tyre. Deri tani në një shtëpi kanë jetuar dy deri në tri gjenerata, por trendet e zhvillimit tregojnë që dita ditës shprehet nevoja për njësi të reja banimi për çifte të ndara nga familjet tradicionale si dhe çifte të reja.

Gjendja fizike e shtëpive dhe objekteve të banimit kolektiv është relativisht e mirë, ngase shumë objekte të banimit kolektiv janë ndërtime të reja (të ndërtuara pas vitit 1999), ndërsa ato të vjetrat, kanë qenë të ndërtuara me material të fortë, gjë që gjendja e qëndrueshmërisë dhe sigurisë për banorët është në nivelin e kënaqshëm.

Deri më tani çështjen e banimit në komunë e ka adresuar Drejtoria e Urbanizmit dhe Drejtoria për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale, në mungesë të sektorit të veçantë për këtë çështje. Me miratimin e Ligjit për Financimin e Programeve të Veçanta të Banimit Nr. 03/L-164, komuna është e obliguar të themelojë njësinë apo sektorin e banimit.

16.4. Migrimi

Migrimet e popullsisë sot paraqesin një problem shumë dimensional hapësinor, demografik, ekonomik, social dhe politik, ndërsa i nxisin një varg faktorësh të ndërlikuar dhe shpeshherë reciprokisht të lidhur e të kushtëzuar.

Me ndikimin e një varg faktorësh të natyrave të ndryshme si ata socio-ekonomik, politik, kulturor, demografik etj. në Komunën e Kaçanikut janë evidentuar një numër i konsiderueshëm i emigrantëve. Gjatë regjistrimit (2009 për nevoja të punimit të PZHK), janë evidentuar 6795 emigrantë, që përfshijnë 17,8 % të popullsisë së gjithmbarshme. Këta emigrantë janë të shpërndarë në vende të ndryshme të Evropës dhe të botës, ku përfshijnë rreth 27 vende të ndryshme kryesisht në Evropë, por ka edhe në kontinentin e Amerikës, etj.

Migrimet e përhershme apo definitive janë ato migrime, kur njerëzit kanë migruar në një vendbanim apo komunë tjetër për të jetuar përgjithmonë. Të dhënat për këto migrime gjithashtu janë marrë nga regjistrimi i popullsisë, ku del se numri i tyre - që janë shpërngulur nga komuna e Kaçanikut është 97 persona apo 0,25 % e popullsisë së përgjithshme. Ata kryesisht kanë migruar në qytetin e Ferizajit, Prishtinës, Fushë Kosovës Vitisë, etj. Ky numër është variabil pasi kjo dukuri vazhdon dhe në momentin e punimit të këtij drafti.

Migrimi i popullsisë sipas vendeve.

Nr.	Shteti	Nr. i emigr.	%	Nr.	Shteti	Nr. i emigr.	%
1	Gjermani	2955	43.5	15	Finlande	27	0.4
2	Zvicër	1590	23.4	16	Çeki	20	0.3
3	France	387	5.7	17	Holande	20	0.3
4	Amerike	340	5	18	Slloveni	14	0.2
5	Angli	245	3.6	19	Irak	7	0.1
6	Itali	238	3.5	20	Afganistan	7	0.1
7	Austri	217	3.2	21	Turqi	7	0.1
8	Suedi	211	3.1	22	Kroaci	7	0.1
9	Kanada	122	1.8	23	Shqipëri	7	0.1
10	Belgjike	115	1.7	24	Spanje	7	0.1
11	Norvegji	88	1.3	25	Australi	7	0.1
12	Danimarkë	75	1.1	26	Mali I Zi	7	0.1
13	Maqedoni	41	0.6	27	Irlandë	7	0.1
14	Greqi	27	0.4				
Total						6795	100

Lufta e vitit 1998 dhe 1999, ka ndikuar që të ketë lëvizje të theksuar të banorëve prej fshatrave të viseve malore në qytet dhe disa pjesë rurale të komunës. Në migrimin e banorëve ka ndikuar dhe mungesa e mjaftueshme e infrastrukturës nëpër fshatra. Statistika të sakta për numrin e lëvizjes së banorëve nga këto fshatra në momentin e punimit të këtij drafti nuk kemi përveç që dihet se ka fshat

që është boshatis në tërësi prej banorëve, siç është fshati Nikoc, pastaj pjesa e vjetër e fshatit Ivajë pothuajse është boshatisur.

Po ashtu ka tendencë që edhe në disa fshatra që jetojnë pak banorë të ketë lëvizje dhe boshatisje të tyre si psh Drenoglava, Gjurgjedelli, Llanishta, Kërbliqi, etj.

Shumë banorë të cilët kanë migruar në qytet apo në lokalitetete tjera të komunës tonë si dhe në komunën e Ferizajit dhe Vitisë e komuna të tjera, e kanë patur të zgjidhur çështjen e banimit por, mungesa e infrastrukturës rrugore, infrastrukturës së mirë shkollore në ato kohë si dhe tendencat e tyre për jetë më të mirë ka nxitur migrimin e tyre.

16.5. Papunësia

Papunësia në Komunën e Kaçanikut, si edhe në shumë komuna të tjera të Kosovës është e lartë. Tabela e punëkërkuësve sipas përgatitjes profesionale dhe gjinisë të evidentuar në Zyrën e Punësimit në Kaçanik, të lajmëruar deri në fund të vitit 2021, (supozohet që ka edhe shumë të tjerë, që nuk janë të regjistruar në këtë zyrë), është:

Kualifikimi	Nr. i përgjithshëm	Femra	Meshkuj
Të pakualifikuar	4168	2797	1371
Gjysëm të kualifikuar	256	121	135
Të kualifikuar	955	51	904
Shkollë e mesme	2113	756	1357
Shkollë e lartë	24	3	21
Fakulteti	91	44	47
Gjithsej:	7607	3772	3835

Si rezultat i papunësisë në Komunën e Kaçanikut, numri i familjeve që jetojnë në asistencë sociale, është si në vijim:

Numri i familjeve me asistencë sociale	
Periudha	Numri i familjeve
2019	799
2020	802
2021	816
2022 (janar-maj)	800

17. Ambienti biznesor në Komunën e Kaçanikut

Duke pasur parasysh pozitën e mirë gjeografike të Kaçanikut,

potenciale të tokës bujqësore dhe traditës industriale në komunën e Kaçanikut, zhvillimi ekonomik i Kaçanikut në prespektivë aftshkurtër duhet të orientohet në këto segmente:

- Turizmi malor (malet e Sharrit),
- Agrobiznesi,
- Përpunimit të drurit,
- Industria e prodhimeve të materilait ndërtimor,
- Përpunimit të tekstilit,
- Përpunimi i produkteve ushqimore,

Përqëndrimi në këto degë, ndonëse nuk janë novatore dhe nuk kërkojnë fuqi të madhe intelektuale, ato përfshijnë një numër të madh të fuqisë punëtore duke ndikuar kështu dukshëm në zbutjen e papunësisë, si dhe zhvillimi i këtyre degëve mundëson zëvendësimin e produkteve të importuara me prodhime vendore dhe bëjnë të mundshme eksportimin e këtyre prodhimeve.

Me qëllim të zhvillimit të këtyre sektorëve ekonomik, duhet të ndërmerren një sërë masash, me qëllim të nxitjes së kapitalit privat që të investojë në këto degë. Autoritetet qendrore duhet të krijojnë politika zhvillimore të favorshme për investitorët privat, duke krijuar lehtësira doganore dhe fiskale për repromaterial dhe pajisje. Autoritetet komunale duhet të hartojnë plane zhvillimore rajonale ku do të përcaktohen qartë zonat e zhvillimit komercial.

Sa i përket agrobiznesit, ai duhet të zhvillohet në dy rrafshë, në zonat rurale të rrafshëta, kryesisht prodhimet tradicionale: kulturat lavërtare; patatja, gruri, misri, luledielli, fasulja, qepa, lakra etj. Është treguar mjaft i sukseshëm edhe ndërtimi i serrave, ku me sipërfaqe të vogla arrihen rezultate të mira duke u prodhuar edhe për treg dhe punësojnë një numër të papunëve. Sipas një parallogarie, investimi në një serrë në vlerë prej 6.000 € mund të punësohen 3-5 persona.

Në zonat rurale më bregore, të investohet në plantacione, sidomos në molla, dardha dhe kumbulla. Ndërsa në zonat më malore të zhvillohet blegtoria, ka potencial për ferma të vogla të deleve, dhive, lopëve qumështore dhe për majmëri etj.

Në këto zona mund të zhvillohet edhe turizmi dhe rekreacioni, siç është hapësira në bjeshkët e Sharrit dhe Shtrazës, pjesa lindore e komunës ku ka bukuri të mëdha natyrore.

Më pas, krijimi i zonave ekonomike, duke e koncentruar këtë industri në zona të caktuara, në mënyrë që të ruhet degradimi i tokave bujqësore.

Për krijimin e bizneseve të reja duhet të krijohen "inkubatorët", me qëllim që të krijohen lehtësira për bizneset e reja, me të gjitha infrastrukturën e nevojshme dhe duhet t'u sigurohen vende të mira - lehta për qasje në rrjetin e infrastrukturës.

Promovimi i shumëllojshmërisë së ekonomisë e veçanërisht të sektorëve të identifikuar.

Autoritetet në komunën e Kaçanik duhet të ndërmarrin aktivitete të shumta për zhvillimin e mirëfillt të bizneseve, duke filluar nga lehtësimi i qasjes në lokacion, eliminimi i procedurave burokratike në: dhënie të lehtësimit, pëlqimet mjedisore, dhënie të lehtësimit të punës, dhënie të pëlqimit për shfrytëzimin e tokës bujqësore.

Përmirësimi i infrastrukturës, lehtësira të tjera të tatimeve dhe ngarkesave fiskale si dhe pushteti vendor duhet të bashkëpunojë me organizatat lokale dhe ndërkombëtare, si OEK, EICC, REA, USAID dhe të tjera, me qëllim që t'u ofroj ndihmë profesionale dhe financiare këtyre bizneseve.

Bashkëpunimi i bizneseve me Komunën dhe programet e ndryshme të USAID, Komisionit Evropian, Caritas Luxemburgut, ka bërë të mundur që një numër i ndërmarrjeve të vogla e të mesme të përfitojnë mjete financiare për ngritjen e kapaciteteve prodhuese dhe përpunuese, në sektorin e shërbimeve, prodhimtarisë, bujqësisë, pemtarisë, zhvillimi i serave dhe përpunimit të drurit.

Duke identifikuar kahet dhe potencialet e zhvillimit ekonomik në Kaçanik, mund të konkludojmë se Kaçaniku ka një perspektivë të mirë të zhvillimit ekonomik, dhe ky qytet në perspektivë do jetë një qendër e rëndësishme tregtare dhe industriale.

Tabela

Numri i Bizneseve Aktive deri më 31.12.2021 - K.Kaçanik

Spektori	Total
0 Mungon aktiviteti	4
1 Bujqesia; Pylltaria dhe Peshkimi	40
2 Industria nxjerrese	19
3 Industria perpunuese	167
4 Furnizimi me rryme, gaz, avull dhe ajer te kondicionuar	2
5 Furnizimi me uje; Kanalizimi; Aktivitetet e menaxhimit dhe te trajtimit te mbeturinave	8
6 Ndertimtaria	144
7 Tregtia me shumice dhe pakice; Riparimi i mjeteve motorike dhe motoeikletave	394
8 Transporti dhe magazinimi	88
9 Akomodimi dhe sherbimi ushqimor	133
10 Informimi dhe komunikimi	24
11 Aktivitetet financiare dhe te sigurimit	6
12 Aktivitetet e patundshmerise	3
13 Aktivitetet profesionale, shkencore dhe teknike	48
14 Sherbimet administrative dhe mbeshtetese	29
15 Administrimi publik dhe mbrojtja; Sigurimi social i detyrueshem	3
16 Arsimi	14
17 Aktivitetet e shendetit te njeriut dhe te punes sociale	21
18 Artet, Argetimi dhe rekreacioni	28
19 Aktivitetet e tjera sherbyese	100
Total	1275

18. Kategoritë e synuara

Kategoritë e synuara në kuadër të Planit komunal tre vjeçar të banimit në komunën e Kaçanikut, janë të përcaktuara në bazë të Udhëzimit Administrativ numër 21/2010, për Përcaktimin e Përparësisë për Kategoritë e familjeve që mund të përfitojnë nga programet e veçanta të banimit. Ato janë:

1. Familjet që nuk kanë banesë apo shtëpi në pronësi individuale;
2. Kanë mbetur pa shtëpi si pasojë e dëmtimeve të shtëpive gjatë luftës;
3. Familjet që posedojnë sipërfaqe banimi nën normat e banimit të përcaktuara për atë kategori sociale dhe ekonomike;
4. Kategoritë e dala nga lufta dhe ish të përndjekurit politik;
5. Të kthyerit dhe ish komuniteti rom, ashkali, egjiptian (minoritetet);
6. Të riatdhesuarit;
7. Të moshuarit;
8. Të rinjët;
9. Të punësuarit nga buxheti shtetëror.

19 Klasifikimi i nevojave sipas urgjencës së trajtimit të tyre

Përmes Programit komunal tre vjeçar të banimit, komuna synon që të ofron banim të qëndrueshëm për personat dhe familjet që nuk kanë fuqi ekonomike të marrim me qira banesë me çmim të tregut ose ndërtim të banimit të tyre. Me këtë nuk pretendohet që mbrenda afatit prej tri vjetësh t'i plotësojë të gjitha kërkesat por të veprohet hap pas hapi në mënyrë që me kapacitetet e veta modeste financiare dhe mbështetjes nga niveli qendror të zgjidhë sa më shumë çështje për banim.

Duke u bazuar në Ligjin në fuqi si dhe në udhëzimet administrative, Komisioni Komunal, ka bërë identifikimin e kërkesave të paraqitura për banim dhe duke u bazuar në të, ka dalë me faktin se si kërkesa urgjente për zgjidhje të çështjes së banimit me qira joprofitabile janë 120 familje. Mirëpo për këtë duhet edhe një rishikim dhe konsultim me vendimarrësit për ndarjen e kësaj të drejtë.

20 Veprimet kryesore që do të ndërmerren

Komisioni gjatë punës për hartimit e Programit komunal tre vjeçar të banimit ka ardhë në përfundim që duhet të ndërmerren këto veprime:

1. Përcaktimi i parcelave për ndërtim që duhet të jetë pronë komunale,
2. Ndërtimi i objektit kolektiv për dhënie me qira joprofitabile;
3. Vlerësimi i gjendjes ekonomike të familjeve në përputhje me Udhëzimin Administrativ Nr.18/2010 të ligjit Nr.03\L-164;
4. Formimi i Sektorit të banimit në Komunë.

Secila nga këto objektiva i ka të listuara veprimet, treguesit e suksesit, nivelin e prioritetit, mjetet e verifikimit, institucionin përgjegjës për t'i realizu veprimet, mbështetësit, afati kohor brenda të cilit kryhen veprimet si dhe kosto financiare.

1. Përcaktimi i parcelave për ndërtim që duhet të jetë pronë komunale

- 1.1. Marrja e Vendimit nga kryetari i Komunës për Formimin e Komisionit për identifikim të pronës komunale për ndërtim të objektit kolektiv,
- 1.2. Identifikimi i pronës komunale;
- 1.3. Vendimi komunal për ndarjen e parcelës për ndërtim;

2.Ndërtimi i objektit kolektiv për dhënie me qira joprofitabile

- 2.1. Marrja e Vendimit për ndërtimin e objektit kolektiv;
- 2.2. Hartimi i kushteve urbanistike dhe hartimi i detyrës projektuese;
- 2.3. Shpallja e tenderit për hartimin e projektit të ndërtimit;
- 2.4. Përzgjedhja e projektit kryesor;
- 2.5. Nënshkrimi i kontratës mes autoritetit kontraktues dhe operatorit ekonomik fitues i tenderit për hartim të projektit kryesor;
- 1.6 Shpallja e tenderit për ndërtim të objektit;
- 1.7 Përzgjedhja e operatorit ekonomik për ndërtim të objektit;
- 1.8 Nënshkrimi i Kontratës mes autoritetit kontraktues dhe operatorit ekonomik;

2. Vlerësimi i gjendjes ekonomike të familjeve në përputhje me udhëzimin administrativ

- 3.1. Formimi i Komisionit për vlerësim;
- 3.2. Rivlerësimi i gjendjes ekonomike të familjeve që kanë kërkuar zgjidhjen e çështjes së banimit;
- 3.3. Përpilimi i listës përfituese;
- 3.4. Largimi nga lista e familjeve që nuk i plotësojnë kriteret;
- 3.5. Përzgjedhja e familjeve të reja përfituese;
- 4.6. Nënshkrimi kontratave.

4. Të mbështetet zgjidhja edhe përmes “ bonus banimit ”

Kjo bëhet në partneritet publiko-privat. Veprimet që duhet të ndërmerren janë;

- 4.1. Caktimi i vlerës së bonusit për vitin buxhetor;
- 4.2. Formimi i Komisionit për identifikimin e banesave-shtëpive;
- 4.3. Hartimi i listës së banesave-shtëpive të mundshme për dhënie me qira;
- 4.4. Kontaktimi me pronarët e banesave – shtëpive;
- 4.5. Përpilimi i marrëveshjes me pronarët për shfrytëzimin e banesave me qira me bonus;

5. Formimi i sektorit të banimit apo caktimi i zyrtarit përgjegjës për çështjen e banimit.

- 5.1. Kryetari i komunës formon sektorin e banimit apo cakton zyrtarin përgjegjës;

21. Justifikim i veprimeve dhe shpjegimi i rezultateve

Bazuar në gjendjen e rëndë ekonomike dhe kërkesat nga palët në nevojë për zgjidhjen e çështjes së banimit dhe faktit që Komuna e Kaçanikut nuk ka pas mundësi financiare për shkak të buxhetit të vogël dhe mos mbështetjes nga niveli qendror, për të ndihmuar palët në nevojë në këtë drejtim.

Është vlerësuar si nevojë imediate ndërtimi i objektit kolektiv për këtë kategori.

Në vitin 2017 me bashkëfinancim të Komunës dhe MPMS është filluar me ndërtim të një objekti të tillë në Kaçanik të Vjetër me 24 njësi banimi e cila është afër përfundimit.

Duke u nisur nga kapacitetet investive dhe humane të komunës si dhe kërkesave aktuale për zgjidhjen e çështjes së banimit është punuar në gjetjen e një zgjidhje më reale duke propozuar që për tri vjetët e ardhshme të adresohen të gjitha kërkesat (120) për banim dhe të përzgjedhen me prioritet në pajtim me legjislacionin dhe rregulloret përkatëse në fuqi.

Vendosja e ligjshmërisë në objektet komunale për banim në të cilat jetojnë familjet në mënyrë të paligjshme, do të ndikojë përveç në obligimin ligjor të Komunës për kthimin e ligjshmërisë po ashtu edhe në alternativën e mundëshme për zbutjen e nevojave që kanë familjet në nevojë.

22 Kohëzgjatja e realizimit të programeve

1. Përcaktimi i parcelave për ndërtim që duhet të jenë pronë komunale

Ky objektiv mund të reaizohet brenda afateve ligjore pasi që kemi të bëjmë me veprime administrative dhe e njejta nuk bart kosto financiare pasi mund të kryhet nga administrata komunale.

2. Ndërtimi i objektit kolektiv për dhënie me qira joprofitabile

Ky objektiv planifikohet të kryhet brenda afatit tre vjeçar d.m.th ndërtimi i së paku një objekti banesor, për dhënie me qira joprofitabile.

4. Të mbështetet zgjidhja e çështjes së banimit përmes “ bonus banimit ”

Ky objektiv mund të realizohet brenda afateve ligjore pasi që kemi të bëjmë me veprime administrative dhe e njëjta nuk bart kosto financiare pasi mund të kryhet nga administrata komunale - Komisioni i caktuar me Vendim të Kryetarit.

5. Formimi i sektorit të banimit apo caktimi i zyrtarit përgjegjës për çështjen e banimit

Kryetari konform kompetencave të tija ligjore dhe nevojës për zbatimin e këtij programi në të gjitha fazat, formon sektorin e banimit apo cakton zyrtarin përgjegjës që do të kryej këto punë konform Ligjit Nr.03/L-164, Për financimin e programeve të veçanta të banimit dhe Udhëzimeve administrative që kanë të bëjnë me këtë çështje. Ky zyrtar mund të jetë pjesë e DUKMM apo DSHMS.

23. Korniza e shpenzimeve afatshkurtër, afatmesëm dhe afatgjatë

Në tabelën e mëposhtme janë paraqitur planifikimet buxhetore në KAB 2022-2023, për Drejtorinë e Shëndetësisë dhe Mirëqenies Sociale. Në Kuadër të saj janë të parapara: Pagat, Mallrat e shërbimet, Komunalitet, Subvencionet dhe Investimet kapitale.

Korniza afatmesme e shpenzimeve 2022-2023- Granti për shëndetësi.

Burimet e financimit	2022	2023	2024
Granti për shëndetësi	1,186,004.00	1,186,004.00	1,171,004.00

24. Korniza buxhetore 2022-2025, në mënyrë tabelare

Vitet	2022	2023	2024
Pagat	5,289,742.00	5,358,683.00	5,530,089.83
Total M&SH	909,423.00	1,005,484.00	1,059,423.17
Huamarrja në Arsim – Mallra dhe Shërbime	-	17,847.00	10,411.00
Shpenzimet Komunale	221,000.00	485,000.00	460,000.00
Subvencionet	300,000.00	322,967.00	322,967.00
Investimet kapitale	2,473,000.00	5,505,000.00	2,750,000.00

Komuna e Kaçanikut për vitin 2022, për çështjen e banimit, ka ndarë 200,000.00 €, për ndërtimin e objektit për banim social në Kaçanik të Vjetër.

Me rishikimin e buxhetit, duhet të shikohen mundësitë e ndarjes së mjeteve financiare për vazhdimin e këtij programi.

25. Mundësitë e kapaciteteve njerëzore dhe materiale

Mundësitë, gjegjësisht kapacitetet materiale dhe njerëzore janë ndër sfidat kryesore në

realizueshmërinë e shumë objektivave të parapara në Programin komunal tre vjeçar të banimit. Fakti që edhe pas disa viteve të miratimit të Ligjit, nuk është iniciuar ndonjë aktivitet në këtë drejtim dhe ende nuk janë themeluar sektori i banimit apo nuk është caktuar zyrtari përgjegjës për qështjen e banimit, tregon për mungesën e kapaciteteve njerëzore e financiare për zbatim të ligjit. Duhet që të mirren hapa konkret që në strukturën komunale të gjendet vend për themelimin e sektorit të banimit apo caktimin e zyrtarit përgjegjës, duke bërë sistemimin nga kuadri-stafi ekzistues komunal.

26. Mënyra e financimit të programeve komunale tre vjeçare të banimit

Emri i projektit	Periudha kohore	Etazhiteti	Kosto investive	Burimi financiar	Vërejtje
Ndërtimi i një objekti kolektiv për strehim	2022-2025	P+3	500,000.00	Ministria, Komuna, Donatorët	2 vite
Strehimi përmes “ Bonus – Banimit”	2022-2025	/	/	MMPH Komuna	2 vite
Zyrtari përgjegjës	2022-2025	/	/	Komuna	2 vite

27. Përputhja e programeve me planet zhvillimore të komunës

Programi komunal tre vjeçar i banimit është hartuar në përputhje me ligjet ekzistuese të Republikës së Kosovës. Objektivat e programit janë punuar në atë mënyrë që të jenë në përputhje me PZHU dhe Planet tjera që punohen brenda periudhës për të cilën është hartuar ky program.

28. Instrumentet mbikëqyrëse

Drejtoria e Urbanizmit, Kadastrit dhe Mbrojtjes së Mjedisit, Drejtoria për Shëndetësi e Mirëqenie Sociale së bashku me sektorin e banimit që duhet të themelohet apo zyrtarin përgjegjës, do të jenë përgjegjës për koordinimin e të gjitha aktiviteteve të planifikuara. Kjo mënyrë i mundëson fillimisht komunës që të ketë mbikëqyrje direkte në zbatimin e Programit komunal tre vjeçar të banimit dhe raportimin e rregullt në çdo gjashtë muaj në Kuvendin Komunal, mbi të arriturat dhe pengesat në zbatimin e programit.

Po ashtu kompetencë mbikëqyrëse ka edhe MMPH përmes inspektorëve kompetent.

29. Instrumentet e garantimit të realizimit të programeve

Monitorimi i procesit të zbatimit të programit, vlerësimi i treguesve të suksesit për afatin e paraparë të veprimit si dhe bërja transparente e këtij vlerësimi e garanton realizimin më të efektshëm të programit. Monitorimi është një mjet i domosdoshëm për sigurimin e vazhdimsisë së zbatimit duke i adresuar dhe përshtatur ndryshimet dhe pengesat në proces dhe në këtë mënyrë ai përfshin këto aktivitete:

- Shkalla e suksesit të Programit në krahasim Planin e Veprimit,
- Planifikimi i fondeve dhe harmonizimi i tyre në raport me afatet kohore,

- Ndryshimet e mundshme të cilat mund të ndikojnë në realizimin e projekteve (individët, organizatat),
- Ndryshimet e jashtme që mund të ndikojnë në Planin e Veprimit, si dhe propozimet për alternativat e zgjidhjeve të ndikuara nga faktorët tjerë - harmonizimi.

Bërja publike e raporteve të vlerësimit e bënë edhe më të qëndrueshëm zbatimin e Programit komunal tre vjeçar të banimit.

30. Masat e marra për respektimin e kuadrit ligjor

Kjo pjese do të jetë vazhdimi i pjesës së punës së autoriteteve komunale për të cilat do të zbatohet monitorimi dhe auditimi.

31. Përfshirja e publikut në procesin e sigurimit të transparencës

PTB duhet të jetë hartuar në konsultim me qytetarët dhe në interes të tyre andaj përfshirja e tyre që në fazën e hershme të mbledhjes së të dhënave e deri të përcaktimi i objektivave do t'a kishin pasuruar programin si dhe do ta bënin atë më të zbatueshëm. Mirëpo këtë proces në komunën e Kaçanikut, i kanë paraprirë kufizimet në vijim të cilat e kanë determinuar edhe sigurimin e kufizuar të transparencës.

- Mungesa e sektorit të banimit apo zyrtarit përgjegjës, për të udhëhequr procesin;
- Mungesa e përvojës komunale në bërjen e analizës së pjesëmarrësve në proces për fushë të banimit;
- Mungesa e organizimit të përgjithshëm për këtë proces për realizimin e takimeve, fushatës, etj.

32. Çështjet tjera

Gjatë hartimit të programeve tre vjeçare janë marrë parasysh këto standarde

- Realizueshmëria
- Qëndrueshmëria
- Efektshmëria
- Mjaftueshmëria e kapaciteteve njerëzore dhe materiale
- Respektimi i ligjit
- Barazia
- Ndikimi në mjedis dhe energjia e pastër
- Normat e banimit
- Ndërthurja e këtyre programeve me politikat qendrore të banimit
- Transparenca
- Standarde të tjera

33. Analizat SWOT

Anët e forta ose Arritjet	Dobësitë	Mundësitë	Rreziqet
1. Infrastruktura ligjore nga fusha e banimit 2. Numri i kërkesave të përcaktuara, 3. Infrastruktura e mirë, 4. Disponueshmëria e pronës komunale për destinim për qëllim të tillë, 5. Përkrahja në hartimin e projektit nga Kryetari dhe MMPH, 6. Të dhënat nga regjistrimi i popullsisë.	1. Mungesa e sektorit të banimit, 2. Mjetet e pa mjaftueshme buxhetore për ndërtimin e objektit të banimit social, 3. Mos përfshirja e çështjes së banimit social në PZHK dhe PZHU, 4. Prona e kufizuar komunale për banim social, 5. Mungesa e dokumunteve të mëhershme të banimit, 6. Mos përkrahja e donatoreve për ndërtimin e objekteve për banim social	1. Aprovimi i dokumentit nga Kuvendi Komunal, 2. Ngritja e kapaciteteve njerëzore dhe profesionale nga niveli qendror, 4. Shkëmbimi i përvojave me komunat dhe Ministrinë e Mjedisit dhe Planifikimit Hapsinor, 5. Krijimi i fondit për financimin e banimit social.	1. Mos respektimi i Legjislacionit, 2. Rritja e nr të kërkesave, 3. Mungesa e fondeve në nivel lokal, 4. Moszbatimi i Dokumentacionit, 5. Mos krijimi i strukturës për banim, 6. Mungesa e financimit nga donatorët për realizimin e projekteve.

Përfundimet:

Nevoja për hartimin dhe zbatimi i efektshëm i planeve për banim sipas programeve të veçanta kërkon koordinimin e aktiviteteve të të gjithë akterëve në kuadër të komunës, në përputhje me kompetencat e përcaktuara.

Në këtë drejtim është i nevojshëm formimi i Sektorit për banim apo caktimi i zyrtarit përgjegjës për banim, si organ përgjegjës që në mënyrë aktive të zhvillojë procesin e zbatimit të aktiviteteve sipas këtij plani.

Ndërtimi i njësive të reja të banimit sipas standardeve, me fonde nga buxheti komunal, qeverisë, donatorëve apo edhe partaneriteti publik-privat, që do të sigurojë banimin për grupe të caktuara.

Përmirësimi i kualitetit të banimit duke pasur parasysh objektet ekzistuese të banimit kolektiv që në një masë sektori i banimit do të ndikojë në ngritjen e vetëdijes dhe motivimin e pronarëve të njësive të banimit si domosdëshmëri e organizimit dhe menaxhimit.

Bazuar në këtë, zhvillimi i banimit orientohet nga:

- Përkrahja në zgjidhjen e çështjes së banimit me banimin me qira joprofitabile ose në “bonus banimin” për banesat e tregut me qira të ulët;
- Stimulimi i ofertës dhe kërkesës;
- Mbështetje për grupet e rrezikuara për zgjidhjen e problemit të banimit;
- Rritja e ofertës së banesave joprofitabile, zvogëlimin – kufizimin e profitit nga ndërtimet, por jo të rrezikohet interesi i investitorëve që të zhvillojë aktivitete ndërtimore të banimit;
- Mirëmbajtja dhe menaxhimi i fondit banesor.